

ROK 1864.

N. 109.

WIEK

KRAKÓW

8 lipca — Piątek.

BIURO REDAKCYI przy ulicy Śgo Jana pod Nr. 299
na dole.Wychodzi rano codziennie, wyjąwszy dni poświąteczne.
W razie nadejścia ważnych wiadomości, wydany będzie Dodatek.

Przedpłata wynosi:

	rocznie	kwartalnie	miesięcznie
W Krakowie	złr. w. a. 16	złr. 4	złr. 1 cent. 50
w Galicji i całym Państwie Austriackim	20	5	1 „ 80
w Prusach	14	3 sgr. 15	1 „ 5
w krajach Związku niemieckiego	18 sgr. 20	4 „ 20	1 „ 20
w Francji	80	20	7
w Anglii i Belgii	68	17	6
w Włoszech i Szwajcarii	92	25	8
w Księstwach Naddunajskich	24	6	2

Pojedynczy numer 8 centów.

Przedpłatę przyjmują:

Administracja „WIEKU“ w Rynku, w pałacu zwanym Krzysztofor, na dole, tudzież wszystkie urzędy pocztowe austriackie. — Ogłoszenia i inseraty wszelkiego rodzaju przyjmuje Administracja „WIEKU“ do zamieszczenia, za opłatą: od wiersza drobnego za jednorazowe umieszczenie 6 centów za następne po 4 centy oraz za opłatą należytości stemplowej po 50 cent. od każdorazowego ogłoszenia.

Uprasza się o nadsyłanie przedpłaty wprost do Administracji „WIEKU“ w Krakowie.
Listy z pieniędzmi przesyłane być winny franco do Administracji „WIEKU“. — Listy reklamacyjne niezapieczone nie ulegają frankowaniu. — Listy niefrankowane nie przyjmują się.
Rękopisma nadsyłane Redakcyi, nie zwracają się i niszczone będą.

Ogłoszenie przedpłaty.

Przedpłata na nowy **kwartał** rozpoczynający się z d. 1 lipca, t. j. na miesiące lipiec, sierpień, wrzesień, wynosi:

W Krakowie	4 złr. w.
w Galicji i całym państwie austriackim	5 „ „
w Prusach	3 tal. 15 sgr.
w innych krajach Związku niemieckiego	4 „ 20 „
w Francji	20 franków.
w Anglii i Belgii	17 „
w Włoszech i Szwajcarii	23 „
w Księstwach Naddunajskich	6 złr. w. a.

Przedpłata **miesięczna** na miesiąc lipiec wynosi:

W Krakowie	1 złr. 50 c. w. a.
w Galicji i całym państwie austriackim	1 „ 80 „ „
w Prusach	1 tal. 5 sgr.
w krajach Związ. niem.	1 „ 20 sgr.
w Francji	7 franków.
w Anglii i Belgii	6 „
w Włoszech i Szwajcarii	8 „
w Księstwach Naddunajskich	2 złr. w. a.

Prenumeratę przyjmują: Administracja „Wiek“ w Krakowie, w Rynku, w pałacu zwanym Krzysztofor, na dole, tudzież wszystkie urzędy pocztowe w Galicji i całym państwie austriackim.

Kraków 7 lipca.

„Wydając przepisy co do sprzedaży dóbr skarbowych, rząd (rosyjski) widocznie nie miał na celu dokonania jakiegokolwiek spekulacji pieniężnej, lecz przeciwnie czyni „on do pewnego stopnia ofiarę z bezpośrednich swoich interesów dla osiągnięcia „dalszego mniej dotykającego, lecz niemniej „pewnego a w każdym razie ważniejszego „i wyższego celu, to jest rozmnożenia w „zachodnich guberniach (w prowincjach „polskich), klasy rosyjskich posiadaczy ziemskich.“

W tych słowach wskazanym został wyraźnie cel, a raczej jeden z pokrewnych sobie celów, sprzedaży teraz przez rząd rosyjski dóbr narodowych w krajach polskich, a wskazanym przez — *Moskiewskie Wiadomości* (w numerze 150), to jest przez organ przeważnie dzisiaj w Rosji władzącego stronnictwa, „urządzającego“ Kongresówkę i inne prowincje polskie. Słowa te wyrzeczone były wprawdzie w artykule mówiącym o sprzedaży dóbr narodowych w prowincjach polskich dawniej Zabrzanych; lecz wypowiedziały wyraźnie i szczerze je-

den z ogólnych celów sprzedaży w obecnej chwili dóbr narodowych tak w tamtych prowincjach polskich jak i w Kongresówce, do której w zupełności się stosują, z tą tylko małą w powyższych wyrazach zmianą, iż należy powiedzieć: „w celu rozmnożenia w Kongresówce klasy obcych właścicieli ziemskich“. Jakkolwiek zresztą organ rosyjski w Warszawie *Dziennik Powszechny*, dziś *Warszawski*, nie z taką szczerością, jak kolega jego w Moskwie, *Wiadomości Moskiewskie*, wypowiada cel sprzedaży własności narodowej w Kongresówce; jednak donosząc o projekcie tej sprzedaży, nie może celu tego zakryć, i w miarę jak w swych półurzędowych artykułach odsłania zasady projektu zbycia dóbr narodowych w Kongresówce, okazuje dostatecznie całą dążność tego projektu i wszystkie jego cele, które wskazaliśmy w dzienniku naszym z 2go czerwca, zaraz po otrzymaniu pierwszej o tym projekcie wiadomości.

Nie powtarzając tu już dzisiaj dowodzenia wówczas kreślonego, że sprzedaż taka jest zmarnowaniem własności publicznej pod względem ekonomicznym, gwałtem pod względem prawnym, środkiem zrusyfikowania kraju pod względem politycznym; ani rozszerzając się nad tem, że rozporządzając własnością narodową, należy zasięgnąć zdania jakiegokolwiek istniejącej reprezentacji narodu, a za takową poczytuje rząd rosyjski Radę Stanu wprawdzie faktycznie prawie nie istniejącą, lecz formalnie dotąd nie zniesioną, a której się nawet nie zapytał; — przedstawimy tu po krótko, iż zasady projektu sprzedaży teraz w Kongresówce kopalń, i zakładów, gruntów i folwarków narodowych, wskazane w artykułach półurzędowych *Dziennik Powszechny* z 30 czerwca i *Warszawski* z 4 lipca, zgadzają się najzupełniej z orzeczeniem *Wiadomości Moskiewskich*, iż celem zamierzonej sprzedaży dóbr narodowych w Polsce, jest rozmnożenie klasy obcych właścicieli i usiłowanie, iżby nowa część własności ziemskiej przeszła w ręce cudzoziemskich posiadaczy.

Samo obranie pory teraźniejszej do sprzedaży dóbr dowodzi już dwóch rzeczy: 1mo iż główny cel sprzedaży nie jest ekonomiczny ale polityczny; 2do objawia jaki jest ten cel polityczny. Sprzedając dobra narodowe w dzisiejszych czasach wśród wstrząśnięć politycznych i społecznych, gdy prze-

prowadza w znany sposób kwestję własności, a prawo własności jest zupełnie zachwiane, nie może się spodziewać wielkiej konkurencji do ich nabywania i zyskowej sprzedaży. Wprawdzie przyznajemy, że wielki brak pieniędzy w skarbie rosyjskim, jest jedną z przyczyn, iż stara się on dobra narodowe w Polsce sprzedać jak najprędzej za co bądź, byle tylko suma jaka do kas jego wpłynęła; ale w każdym razie ten cel *fiskalny* jest już podrzędniejszy, a nie można dopatrzeć, aby odpowiednią była celowi *ekonomicznemu*, t. j. wzrostowi bogactw narodowych, taka w chwili przesilenia społecznego marnotrawcza sprzedaż własności narodowej. Nadto objawia, jak przewidzieliśmy, jaki jest cel polityczny tej sprzedaży, samo obranie pory do niej teraz, gdy krajowi kapitaliści i właściciele nie są w stanie kupować, a nawet choćby podnieść przez konkurencję cenę dóbr sprzedawanych, które zatem tem łatwiej nabywać mogą obcy kapitaliści.

Sposób i zasady sprzedaży w projekcie wskazane dowodzą wyraźnie jeszcze tej dążności i celu. Gdyby rządowi i Komitetowi urządzającemu, który się głosi wyznawcą zasad demokratycznych i nowoczesnej ekonomii politycznej, chodziło o odpowiednie do tych zasad cele, to starałby się dobra narodowe sprzedawać ile możliwości małemi częściami, pojedynczemi folwarkami, a nawet parcelować grunta folwarczne, aby nabyć ich uczynić przystępne nie tylko drobnym właścicielom, dzierżawcom i kapitalistom, ale nadto włościanom. Byłoby odpowiednie zasadam ekonomii politycznej, która naucza, iż rozdrobnienie do pewnej miary własności ziemskiej, zwiększa produktywność rolniczą i bogactwo narodowe; byłoby odpowiednie zasadam demokratycznym starającym się własność ziemską rozdrobnić i zwiększyć ilość właścicieli w narodzie.

Lecz liberalny niby Komitet urządzający i wyznaczona z jego łona komisja projekt kreśląca, inny zupełnie, a nie ekonomiczny i demokratyczny, cel mają na oku. Nie tylko nie zamierzają sprzedawać dóbr narodowych częściami i parcelami lub pojedynczemi folwarkami, lecz nawet nie chcą ich sprzedawać w całości, ale pragną łączyć wiele dóbr w wielkie kompleksy, których nabycie byłoby tylko korzystnem i przystępnem dla

spółek kapitalistów zagranicznych. Motywa jakie wypisuje artykuł półurzędowy dla bronięcia takiego sposobu sprzedaży, są czcym frazesem; bo sam przyznaje, iż dzisiaj dobra narodowe imiennie tylko połączone są w ekonomie, a faktycznie rozdzielone są na pojedyncze folwarki, które oddzielnie są wypuszczane w dzierżawę i osobno zagospodarowane. Zresztą jakkolwiek na parcelowanych gruntach trudno jest napowrót wielkie gospodarstwo zaprowadzić, tak przeciwnie wielkie dobra łatwo jest rozdzielić na małe gospodarstwa.

Wyraźniej jeszcze cel, do którego zmierzają projekt rosyjski, wypowiada urzędowy *Dziennik warszawski* mówiąc, iż co do sprzedaży gruntów i folwarków zwrócono najprzód uwagę na powiat Wieluński przyległy Prusom, i w którym w licznych dobach rządowych wiele jest kolonistów niemieckiego pochodzenia, a obie te okoliczności projekt podnosi, jako szczególnie sprzyjające kapitalistom pruskim do nabycia tych dóbr, które szczegółowo w artykule wymienia i ich zalety wskazuje. Ustęp ten projektu polecamy do przeczytania pansom i w którym w licznych dobach rządowych wiele jest kolonistów niemieckiego pochodzenia, a obie te okoliczności projekt podnosi, jako szczególnie sprzyjające kapitalistom pruskim do nabycia tych dóbr, które szczegółowo w artykule wymienia i ich zalety wskazuje.

Artykuł półurzędowy organu rosyjskiego jak najwyraźniej nawet wskazuje, dla czego komisja projekt kreśląca chce sprzedawać dobra narodowe wielkimi kompleksami spółkom? Oto dla tego, aby ułatwić ile możliwości kupowanie tych dóbr kapitalistom zagranicznym, gdyż pojedyncza osoba za granicą „pragnąc umieścić swój mały kapitał, nie mogłaby ponosić kosztów podróży do Królestwa dla obejrzenia dóbr sprzedawanych; przeciwnie, kapitaliści zagraniczni zwiąawszy się w spółkę, z łatwością i małym dla każdego kosztem, mogą przysłać biegłych agentów dla obejrzenia dóbr i brania udziału w licytacji“. Projekt więc sprzedaży dóbr narodowych wielkimi kompleksami, ma na celu zważenie drobnych kapitalistów zagranicznych i dobro tychże, ale bynajmniej nie dba o dobro drobnych kapitalistów krajowych, dla których przystępniejszą byłaby nierównie sprzedaż dóbr narodowych małemi częściami lub pojedynczemi folwarkami.

Na te wszystkie korzyści i uwzględnienia zwraca w końcu uwagę półurzędowy artykuł *Dziennika Warszawskiego* „właścicieli i kapitalistów pruskich, nadbałtyckich i rosyjskich“, do których dla przyzwroitości

PRZYGODY PANA SYLWANA.

Szkice z życia.

Melancholio! nimfo kład ty rodem?
Czyż ty choroba jest epidemiczną,
Że teraz nawet szlachetne okoliczności
Napadają?...
J. Słowacki.

I

Widzisz przed sobą, szanowny czytelniku piękną i obszerną łąkę a na niej w wysuniętym naprzód szeregu kilkunastu kosiarzy. Brzegiem łąki biegnie wiklina zielona, brzoza kilka kołysze się w wietrze. Za niemi szmerze strumyk, spływający raptownie na kłopotające koła młyńskie. Dalej jeszcze na wzgórzach, w wieńcu drzew gaitych, na tle szpilkowego lasu, piętrzącego się na okoliczne góry, widzisz domek szwajcarski, mały ale zgrabny i misterny.

Na samym zaś prozdie sceny, na siwej, dorodnej, chociaż trochę chudej klaczy stoi przed tobą bochater naszej powieści, pan Sylwan. Gotów jesteś domyślać się patrząc na godło mojej powieści, że pan Sylwan ma lica blade, włosy w nieładzie lub gorączkowy na twarzy rumieniec. Nie! czytelniku. Bohater mój dobrze wygląda, jest przystojny i rumiany blondyn, w dosyć eleganckim, jak do gospodarstwa ubraniu. Na głowie jego spo-

czywa z fantazją francuskie kepi, od chłodnego wiatru strzeże go fantastycznie zarzucony plaid szkocki — a eleganckie buty sztylpiaste z angielskiego juchtu świecą w strzemiączkach.

A wszakże pomimo elegancji i butów ze sztylpami, pomimo dosyć drogiego cygara, które pali, baczny sprostować dojrzy od razu, że pan Sylwan nie jest ani młodym agronomem, który przybywszy z Hohenheimu gwałtownie w postępowe bawi się gospodarstwem, ani nieszczęśliwym dżokejklubistą, którego nieubłagany tata wyrwał z objęć koleżków i przy kopie siana postawił. Że nie jest agronomem świadczy leniwa robota kosiarzy, że nie jest dżokejem — świadczy, że w ręku trzyma książkę i czyta.

Czytać przy kosiarzach! zaiste niekorzystnie rekomenduje tego bohatera. A muszę dodać jeszcze, że pan Sylwan ma na rumianej twarzy wyraz, niewiadomo, boleści czy znudzenia. Leniwie przewraca on kartki, czasem okiem po kosiarzach posunie, czasem ściągnie cugłem klaczkę, którą z większym niż on zapałem badawczy, co chwilę schyla głowę w celu botanicznych poszukiwań za smakiem świeżego koniczyny.

A posuwajcie się tam przecie, posuwajcie, odezwali się po chwili głos starego polowego, który, wzruszając ramionami nad złym dozorem, nadchodził właśnie. A zwr-

cając się do Sylwana rzekł z cicha: — Wielmożny panie, a dyć pan na nie tych ludzi rozpuści. Obraża boska!

Sylwan uśmiechnął się tylko. — Jakie to nudne, myślał sobie w duszy! Marzyłem tyle o gospodarstwie, gdy siedział w mieście. Marzyłem, jak to pięknie wyglądać siano-kosy, żniwo, zasiewy! Pojmowałem nawet tę rzecz głębiej, starałem się ująć ją w umiejętną, naturalno-historyczną i ekonomiczną stronę. Wyobraziłem sobie powołanie gospodarza tak szczerzy! Ale to już widać przeznaczenie moje, że tylko w wyobraźni jestem szczęśliwy!

Tak myślał Sylwan i zostawiwszy polowego na łące, sam klusem, pomiędzy fale żyta, brzoza spieszył ku drożynie wiejskiej. W starych lip wieńcu powitał go parafianły kościółek, plebania, organistówka. Tłum dzieci bawiący się pod murem kościelnym zerwał się i pobiegł ku niemu: Panicz! panicz! wołały młode gardziolki. — Czemu nie w szkole? zapytał Sylwan w złym humorze. — Pan profesor poszli z krową na jarmark, nie ma szkoły! zawołano chórem.

— Otóż masz! Mówże tu o oświacie ludu! Długie czasy chodziłem za tą szkołą — a pan profesor, któremu płacę, chodzi za krowami po jarmarkach, rodzice pędzą uczniów za gęsiami i bydłem; albo z dziwnego przesądu wcale dzieci oddawać nie chcą. Ten pro-

fesor zdawał mi się tak przejęty ważnością swego posłannictwa...

Sylwan pogonił dalej. Gdyby miał być oko gospodarza, ujrzałby był przysiadające w krzakach postacie z płachtami świeżej paszy i śledzące ruch jego konia oczy. Byłby ujrzał, że drożyna od lasu przemysłowiec jakiś przemycza materyał, który mniej przemysłowi zwykłe u niego kupowali. Ale pan Sylwan nie widział tego, a unosząc się w kure galopie na siwej klaczy myślał znowu:

— Prawda, że dopiero część przyjemności wiejskiego żywota użyłem. Marzyłem o cichem życiu na wsi, na polu roli i muzom oddanem, ale przy boku miała żyć jasnowłosa, białolica niewiasta o oczach, koloru bławatu. Gdybym miał żonę, wszystkoby było inaczej. Miałbym cel życia: przykości codziennego żywota znosiłbym dla niej, dla niej! bobym ją kochał.

Marząc tak ani spostrzegł pan Sylwan, że się dostał za granicę swojej posiadłości, że siwa, parsknawszy chrapami, w boczną skrzyżtą drożynę.

— Tak jest należałoby mi ożenić się. Ale z kimże się tu ożenić? Czy może z tą olbrzymią panną Klarą, córką mego sąsiada Hreczkosiejewskiego, który chorując na starość polskość, prócz kalendarza i officjum innej książki do domu nie przypuszcza, a córcę na powieściach bab przy kądzieli przedstawiać

dodaje wreszcie i kapitalistów „tutejszych“, zapewne aby przekonali się, że dla nich właśnie, tj. dla krajowców utrudnione jest pod wszelkim względem nabywanie sprzedawanej własności narodowej. Wzmiankowany tylokrotnie artykuł organu rosyjskiego, podajemy w całości pod właściwym oddziałem.

KOESPONDENCYA WIEKU.

Wiedeń 6 lipca.

(M. S.) Jest to charakterystycznym zjawiskiem, że zaprzeczenia pruskie, notom ogłoszonym w *Morning Post*, nie zrobiły spodziewanego wrażenia w Paryżu, jak to widać z nadeszłej tu dzisiaj półturzędowej *La France*. Dziennik ten twierdzi, że zaprzeczona tylko została forma, lecz nie rzecz sama; a w ostatecznym wyniku swego rozumowania, dziennik ten wyzywa wyraźnie Austrię, Rosję i Prusy, aby jawnie ogłosiły swoje zamiary i swoje układy. To zakończenie artykułu jest ważniejsze, że *La France* w artykule swoim zapewnia, że podczas zjazdów w Kissingen i Karlsbadzie, posłowie austriacki i pruski, książę Metternich i hr. Goltz, dawali zaspakajające wyjaśnienia względem tych zjazdów, chociaż jak *La France* zauważa, dwór tuileryjski nie niepokoił się niemi bynajmniej.

Krażąc tu od dziś dnia pogłoska utrzymuje, iż wczorajsze zaprzeczenie w *Wiener Abendpost* nastąpiło w skutek, iż Anglia i Francja dniem wprzód żądały ztąd wyjaśnienia względem ogłoszonych w *Morning Post* aktów. Jeżeli ta pogłoska jest uzasadnioną, to cel ogłoszenia aktów jest widoczny: należało wynaleźć pozór, aby otrzymać nakoniec urzędowe wyjaśnienia względem sprawy, która od kilku tygodni zachodziła w Europie silnie niepokoi. Pruskiego zaprzeczenia, nie uważano w Paryżu, jak się to pokazuje z artykułu *La France*, za dostateczne, i dziennik ten wyzywa na nowo trzy mocarstwa aby jawnie wystąpiły. Oczekiwać wypada, jakie wrażenie sprawi zaprzeczenie austriackie.

Telegrafowałem wam dzisiaj, że w końcu tego tygodnia lub z początkiem przyszłego, król pruski przybędzie do Wiednia. Obiiera on drogę przez Wiedeń w celu udania się na dalszą kurację do Gastein; przybędzie incognito pod nazwiskiem hr. Zollern do Schönbrunn, gdzie teraz jest rezydencja dworu JCKMości. Pobyt jego trwać ma dni 6; towarzyszyć mu ma oprócz p. Bismarka, jen. Mantuffel, który tej zimy tak skutecznie i pomyślnie prowadził układy z Austrią. Przybycia cesarza rosyjskiego do Wiednia, które zresztą stało się trochę wątpliwem, oczekują tu dopiero z początkiem sierpnia.

Pewną ma być pogłoska, że najmłodszy brat króla duńskiego, który przez Berlin pojechał do Karlsbadu, gdzie przebywa król pruski, ma przybyć także do Wiednia. Mniemają naturalnie, że on ma przygotowywać preliminarja do układu pokojowego.

Wiedeń 6 lipca. Ministeryalny *Botschafter*

w artykule wstępnym, o którym wspomnieliśmy we wczorajszym przeglądzie, oświadcza, że Austrię, której interesem jest przedewszystkiem odwrócić wielką wojnę europejską z jakiegokolwiek przyczyni wyniknąć mogąc—nie powinna i nie ma interesu walczyć przeciw przeprowadzeniu unii skandynawskiej. Lecz *Botschafter* oświadcza, że on, odpiera wszelką analogię, jakaby ze zgodzenia się Austrii na zasadę unii skandynawskiej wyprowadzić chiano dla wewnętrznej polityki monarchii austriackiej, składającej się z wielorakich narodowości. Podajemy tu kilka ustępów

Klacz pana Sylwana, dziwnym jakimś wiedzioną instynktem coraz przyspieszała biegu. Drożyna była wąska i błotna, buty z angielskiego juchtu pokrywały się coraz grubszą warstwą gliny i piasku. Kępi bujało między gąziami wierz i brzoź płaczących, zwieszających się na drodze. Była to widocznie niekarczana drożyna. Pan Sylwan nie wstrzymywał klaczy, boginie o których myślał, wiał przy nim wśród brzoź i wierz—panna Klara dzwoniła pękiem kluczy i zabrała długą postacią pół horyzontu, panna Idalia odcinała kupony, panny Plackiewiczówny śpiewały na zabój, jak dwa kanar-

z tego artykułu: „Codzień okazuje się coraz wyraźniej, że w drugim okresie wojny duńskiej chodzi o zupełnie co innego, aniżeli w pierwszym. Uwolnienie księstw od jarzma duńskiego było celem pierwszej kampanii. Ten cel został osiągnięty. Żadne mocarstwo europejskie nie ma dziś ochoty zaprzeczyć czynowi dokonaniem. Nawet Danii nie przychodzi już na myśl, że jej się uda wypędzić Niemców z księstw. Nie o księstwa więc toczy się dzisiejsza wojna. Dziś rzecz tak stoi, że tylko idea skandynawska nie pozwala spocząć orężowi i zmusza wojska sprzymierzonych do krwawych walk i zwycięstw. Dzieje się to mimo woli niemieckich mocarstw, ale narodowo-duńskie stronnictwo prowadzące rej w Kopenhadze, zmusza ich do tego. Stronnictwo to potrzebuje wojny, aby urzeczywistnić unię skandynawską, a chociaż niejeden reprezentant Danii szczególnie ze stałego łądu, ma podejrzenie, że wojna o której dziś żadnego skutku więcej spodziewać się można, służy tylko celom stronnictw, jednakowo Kopenhaga jest duszą całej Danii, tęskniącą za północą i porywającą za sobą całość. Król protokółowy, jest już dzisiaj królem na krótki czas. Wie on to dobrze, i widząc zbliżające się niebezpieczeństwo, porównywa on się już proroczko z atejskim królem Kodrusem w tem przekonaniu, że tylko upadek jego zapewni państwu jedynę zwycięstwo, które się jeszcze da osiągnąć: zwycięstwo unii skandynawskiej... W drugiej więc kampanii duńskiej chodzi o los właściwej Danii, na którą północ skandynawska wywiera nieprzewidywalny wpływ magnetyczny. Trzeba przyznać dyplomacyi austriackiej, że nigdy nie oddawała się złudzeniom względem skutków wojny z Danią. Boć właśnie pewne przewidywanie, że odłączenie księstw niemieckich od Danii wzbudzi ideę skandynawską i zachwieje równowagę sił na północy Europy, właśnie przewidywanie tego nadało polityce austriackiej z początku piętno chwiejności i obawy. Austrija nie chciała odstąpić od protokołu londyńskiego, bo nie chciała poruszyć idei unii skandynawskiej. Pojmujemy to łatwo. Polityka austriacka wzdrygała się przed czemś nieznanem a dalekośnym. Teraz zaś położenie rzeczy zmieniło się. Kwestya ta wywołana została bez i mimowoli mocarstw austriackich, jedynie wewnętrzną siłą zdarzeń; czyż Austrija ma jeszcze dzisiaj jakiś interes sprzeciwiania się unii skandynawskiej? Zdaje nam się że nie“.

Wykazując w następujących ustępach różnicę między ideą unii skandynawskiej a zasadą narodowości, *Botschafter* dochodzi do rezultatu, że Austrija nie ma się czego obawiać popierając ideę unii skandynawskiej. „Musielibyśmy, pisze dalej *Botschafter*, dążeń unii połączenia się ze Szwecją i Norwegią w jedno państwo sprzeciwić się dla tego, że nie cierpimy aby jednosczepe łady się łączyły. Byłaby polityka uporu tem niebezpieczniejsza, o ile sprzeciwilibyśmy się duchowi czasu, nawet tam gdzie zwycięstwo jego, interesom naszym nie zagraża. Strzeżmy się takiej polityki. Możemy nie uwzględnić ducha czasu, jeżeli on nam zagraża; i żadne prawo ni moralne ni polityczne nie przynuszą nas do zerwania się prawa dla tego, że duch czasu tego wymaga. Ale szanujemy go tam, gdzie interesu nasze temu się nie sprzeciwiają. Owszem jeżeli Austrija ma jakiś interes na morzu północnem, to jest on ściśle połączony z utworzeniem wielkiego mocarstwa skandynawskiego... Jeżeli Dania za słabą była, aby bronić Sundu przeciw Rosji, to urząd ten lepiej piastować będzie wielkie państwo skandynawskie. Zresztą polityka skandynawska połączy nas z Francją, która w sprawie niemiecko-duńskiej dobre nam oddała usługi i nadal jeszcze nam odda. Polityka wspólnych interesów Austrii i Francji ma ten skutek, że Austrija nie potrzebuje niebezpiecznego wielkiego przymierza północnego. Prusy nie sprzyjają tak-że unii skandynawskiej; obawiają one się, że ta stanie się przeszkodą rozwojowi marynarki pruskiej. Obawa ta zdaje nam się płonna. Marynarki skandynawska i pruska mogą się spokojnie obok siebie rozwijać. Nie będą one sobie nawzajem nie-

bezpiecznymi; przeciwnie chociaż nawet odosobnione, przecież mimowoli obróca one ostrze swoje tak dobrze przeciw przemocy rosyjskiej, jakoteż przeciw przewadze angielskiej na morzu. Zostawmy więc wolny bieg rozwojowi spraw północnych; zapewniły tylko księstwa niemieckie, a co do reszty brońmy bez uprzedzenia naszych interesów o ile takowe mamy na północy.“

— Korespondent z Pesztu od *Wiener Lloyd* donosi: Proces Jambor-Samogy, trwający całe dwa lata, zakończył się 1 t. m. ogłoszeniem wyroków przez sąd wojskowy peszteński. Z pomiędzy 12 osób zawikłanych w ten proces, 8 skazanych zostało od wspomnianego sądu na śmierć przez powieszenie, i wyrok ten był przez najwyższą władzę wojskową zatwierdzony, jednak w drodze łaski zmieniony został, dla tutejszego krawca Jambora, dla byłego oficera honwędów Samogy, i dla młodego zecera z drukarni Trattnera, który proklamacye powstańcze drukował na 20 lat, a dla innych nieznanych mi osób na 16, 15 i 14 lat ciężkiego więzienia; dwie osoby zostały uwolnione *ab instantia*, a 1 zupełnie uniewinniona. Wszystkich skazanych przeprowadzono wczoraj z koszar Karola do aresztu sztabowego w Budzie, gdzie dotąd zostawać będą, aż wysokie ministerjum wojny wyznaczy twierdzę, w której swoje ciężkie kary odsiadywać mają. Wielu rzemieślników wypuszczonych już zostało w roku przeszłym.“

— Z Kissingen piszą do ministeryalnego *Botschaftera* 4 czerwca między innymi: „Przybyli tu nowi znakomici goście: wdowa po wielkim ks. Meklenburg-Strelickim, wielki ks. i wielka księżna Meklenburg-Szweryńska, arcyksiężna austriacka Szczepan i Józef, ten ostatni z swą młodą małżonką księżną Klotyldą z Koburgu. Widzieliśmy dziś rano na spacerach Cesarzową austriacką w towarzystwie cesarza rosyjskiego, króla bawarskiego, arcyksiężnej Klotyldy i wielkiego księcia Meklenburg-Szweryńskiego Dwór rosyjski zabawi tu najmniej do połowy tego miesiąca, tak długo także król bawarski. Nie jest jeszcze ostatecznie oznaczona projektowana podróż cara do Haagi w odwiedziny swej ciotki, wdowy po królu holenderskim. Cała dyplomacya rosyjska bawi jeszcze tutaj i zdaje się być bardzo zajęta“.

Królestwo Polskie.

Piszemy wyżej w artykule wstępnym o półturzędowym artykule zamieszczonym w organie rosyjskim w *Dzienniku Warszawskim* z 4 t. m. odwołującym dalsze zasady projektu sprzedaży dóbr narodowych w Kongresówce. Artykuł ten brzmi:

„W Nrze 147 *Dziennika Powszechnego* zamieszczona już była wiadomość o projektowanej sprzedaży zakładów górniczych i fabryk rządowych. Obecnie, stosownie do protokołu 8go posiedzenia komitetu zarządzającego, komisya, której poleconem zostało ułożenie przepisów względem sprzedaży zakładów górniczych, zajęła się także rozbiorem kwestyi co do sprzedaży gruntów folwarcznych rządowych.“

„W rozwiązaniu kwestyi co do sprzedaży gruntów rządowych, jako też odstąpienia zakładów górniczych, następują się komisji rozmaite sposoby załatwienia tej operacyi. I tak, można byłoby wystawić na sprzedaż wszystkie grunta folweczne rządowe w jakimkolwiek powiecie, bądź w całym ich składzie, bądź częściowo, w większych lub mniejszych podziałach, albo nareszcie osobno każdy folwarek. Każdy z tych sposobów sprzedaży gruntów rządowych ma pewne swoje korzyści: sprzedaż częściowa, narażająca skarb na mienie do czynienia z wielu drobnymi nabywcami i na zawieranie mnóstwa umów prywatnych, może wprawdzie zapewnić większy dochód, atoli, oprócz innych niedogodności, połączona jest z wielką i pod wielką względami niekorzystną dla skarbu stratą czasu w ciągu całej tej operacyi. Sprzedaż większymi częściami może poniekąd zmie-

żyć konkurencyę między kupującymi, ale z drugiej strony może bardziej sprzyjać nabywaniu sprzedawanych gruntów przez znaczne spółki, zachęcenie których jest nader potrzebne w dzisiejszym czasie, kiedy trudno jest oczekiwać znakomitego ubiegania się kapitalistów krajowych.“

„W obecnej epoce rządowe grunta folweczne składają zwykle ekonomje. Lubo folwarki wydzielane dotąd były pojedynczo, lecz granicząc z jakimkolwiek znacznymi dobrami, w których koncentruje się zarząd, z położenia swego stanowią jakby jedną z niemi całość. Same folwarki, oprócz gruntów i zabudowań, zawierają jeszcze w sobie rozmaite źródła dochodów, jako to: młyny, karczmy, rybołówstwa i t.p. Folwarki połączone tym sposobem w jedną ekonomję, odpowiadają wszelkim warunkom obszerne gospodarstwa wiejskiego, i może przy sprzedaży gruntów nie bezpożytecznie byłoby chociaż w części korzystać z takowego podziału.“

„Komisya na jednym z swoich posiedzeń uchwalila przedewszystkiem zasięgnąć dokładnych wiadomości o rządowych gruntach folwarcznych. Przy rozpatrywaniu statystycznych podań udzielonych z Komisji Rządowej Skarbu, zwrócono uwagę między innemi na powiat wieluński gubernii warszawskiej, jako najbardziej obfitujący w rządowe grunta folweczne, w którym jest dużo osiadłych kolonistów niemieckiego pochodzenia. Ostatnia okoliczność szczególnie sprzyja kapitalistom niemieckim, którzyby życzeli nabyć dobra w Królestwie Polskiem, albowiem, nabywszy grunta w powiecie wieluńskim, znajdą tam gotowych rolników i robotników, oswojonych z zwyczajami niemieckimi i obeznanych z sposobami uprawiania ziemi, jakie są używane w Niemczech.“

„Aby udzielić pobieżną wiadomość o tym powiecie i o znajdujących się tam gruntach rządowych, możemy przytoczyć co następuje:

„Powiat wieluński leży na granicy Śląska i Księstwa Poznańskiego. Przez Częstochowę idzie droga żelazna z Warszawy na Wrocław, dotykając południowej granicy powiatu, przyległej gubernii radomskiej. Z Częstochowy przez Wieluń do Wieruszewa, aż do granicy pruskiej, budują szosę, która wkrótce ma być ukończoną. Przez całą prawie wschodnią przestrzeń powiatu płynie z licznymi strumieniami rzeka Warta, na której są młyny i miejscami spławia się drzewo. Gatunek gruntu w stronie wschodniej powiatu i w okolicy Wielunia zbliża się do czarnoziem, a strona granicząca Prusami, jest po większej części piaszczysta, ale przy dobrej uprawie wydaje pszenicę, groch i w ogólności dobrze rodzi żyto, owies, jęczmień i inne gatunki zboża. Wypada tu dodać, że w północnej i w części środkowej strefy powiatu znajdują się znaczne lasy; w południowej zaś stronie leży Pankowski oddział rządowych zakładów górniczych, w którym znajdują się piece do wytopiania surowcu i fabryki żelaza, mające być wystawione na sprzedaż.“

„W powiecie wieluńskim jest dziesięć ekonomij (dóbr) rządowych obejmujących 20,954 morgi gruntu folwarczego. Największy folwarek ma 1000 morgów, a najmniejszy około 50 morgów.“ (Tu artykuł rządowy wylicza te 10 ekonomij, ich rozległość i przynależności. Wymienimy je tu tylko: 1) Poczesna — 6 folwarków; 2) Iwanowice — 9 folwarków; 3) Bolesławiec — 5 folwarków; 4) Częstochowa — 6 folwarków; 5) Mokro — 4 folwarki; 6) Wieluń — 3 folwarki; 7) Mierzyce i Pajęczno — 6 folwarków; 8) Krzepice — 10 folwarków; 9) Sokolniki — 9 folwarków. W końcu dodaje, że wszystkie te dobra stanowczo urządzone i grunta folweczne wolne od wszelkich służebności.“

„Krótkie te wiadomości, podane na pierw-

ki, wyuczone na pozytywkę.

Czy może?... myślał dalej pan Sylwan i mimowoli powstrzymał klacz, że zniecierpliwiona rzucić się i karakolować zaczęła. Czy może niziutka, tłusciutka, zgrabniutka wdówka po starym hrabi Dowgale? Ma oczka czarne jak dwie jaskółki, a dziwne jakieś ciepło przyciąga mnie do niej. Przemawia za nią rozum, wykształcenie i to po trochu, że, dalipan, ślepy by nie widział, pani Terenia kocha mnie na zabój! Ależ jest to żenująca rzeczka dla młodego człowieka żenić się z wdową, chociaż najmłodszą i bezdzietną. Jestem takim frycem wobec niej, że się rumienię... Przylem ma podobno niesłychaną zdolność osiadywania mężów. S. p. Dowgale był tego dowodem... W tej chwili po nad łbem klaczy, biała twarz pani Tereni zajaśniała w oczach Sylwana i to figlarnie zmrożonemu, to znowu łzawemu, smętną rzęsą przyćmionemu oczyma. Jeżeli w przeciągu spojrzenia było tysiące obietnic miłości, to w filuternem była niepowiada przyszłość — niewieściego absolutyzmu. Zachnął się pan Sylwan i puścił cugle klaczy. Klacz wyciągnęła szyję — a że właśnie rozpoczynała się równina, szalonym pędem unosić go poczęła. Pan Sylwan cieszył się z szalonego biegu i niewstrzymywał.

Otoczyła go okolica nieznana. Wśród dźwię-

łów dosyć lichego urodzaju, kłuty się tu i owdzie, blisko siebie małe dworki, stodołki, opłotki. Była to sadyba szlachecka, zaścianek. Właśnie zbliżał się do jednego z folwarków, okazańszego. Ogród warzywny spuszczał się ku drożynie, niskim ogrodzonym płotem. W ogrodzie migły postacie kilku robotnic i młodej, skromnie ubranej kobiety. Pierw, nim się Sylwan sponrządził, siwa skoczyła w bok, przesadziła płot i znalazła się w ogrodzie.

Znalazł się tam i Sylwan, ale leżał wyciągnięty na ziemi.

Krzyk przerażenia wyrwał się z piersi kobiety, która, jak zobaczył zrywający się z afektownym śmiechem z ziemi Sylwan, była pięknym dziewczęciem o płowych włosach i oczach koloru bławatu. Pomimo pociesznej pozytury Sylwana, na ustach Magdzy niepoistal ani na chwilę pusty śmiech, do którego dziewczęta są tak skłonne, zbliżyła się nagle do wstającego i zapytała:

— Czy się panu co niestało?

— Nie, nie bynajmniej, zapewniał Sylwan. Berenice (tak nazwał pan Sylwan siwą) skoczyła z niewytłumaczonego mi powodu w bok, czego się nigdy spodziewać nie mogłem. Grzeczna, że mnie na kolki od płotu nie rzuciła.

— Łatwo wytłumaczyć powód! Widzisz pan, jak się ze mną pieści. Berenice, była

u nas, chociaż wówczas nie miała jeszcze egipskiego imienia. Nazywała się po prostu Rewuszką, bo ojciec utrzymuje, że z emirowego stada pochodzi. Niegrzeczna Rewuszką, niegrzeczna, dała Magdzia, klepiąc klacz po szyi, żeby nam tyle strachu napędzić.

Pan Sylwan stał oczarowany. Przeznaczenie widocznie chciało, aby w chwili marzeń matrymonialnych, stanął przed nim jeszcze jeden do wyboru egzemplarz. Prostota obejścia, układ naturalny, szczerzy udział pocziwego serca w jego wypadku, najlepsze na nim sprawiły wrażenie. Jeżeli wobec panien Plackiewiczówn był sztydery, wobec pani Tereni mniej szlachetne czuł popędy, to przed Magdzia stał pokorny, z uszanowaniem i zapominał nawet, że dotąd czapkę w rękę trzymał. Czynił to zaś pomimo, że Magdzia była w ubogiej płócienkowej sukience i prosty, słomiany miała na głowie kapelus.

Na pytanie, kto była Magdzia, odpowiedział wypadek z Rewuszką. Polowy zalecając mu Rewuszkę na jarmarku, mówił mu o uczciwości starego paniska z Zalesia i namawiał, aby bez targu zapłacił żadaną sumę. — Niesprzedawał by jej stary, dodał, bo konie to były u niego oczko w głowie, aleć podupać widać, biedaczysko i wyzywa się chudoby. A słowo u niego, panie! budować jeno, takie uczciwe panosko. (D. c. n.)

szy raz jedynie dla niejakiej informacji, nie mogą wprawdzie służyć za zasadę dla jakichkolwiek stanowczych kroków ze strony osób pragnących nabyć na własność grunta rządowe; ale zawsze mogą być użyteczne. W teraźniejszym czasie władze Królestwa mają ciągle sobie nadsyłane z obcych krajów, a szczególnie z Prus, mnóstwo listów od osób pragnących nabyć grunta rządowe w Królestwie, z żądaniem zakomunikowania sobie warunków sprzedaży. Oczywiście, że w obecnej chwili, kiedy właśnie tylko rozpoczęto przygotowywać prace do uregulowania zamierzonych sprzedaży i ułożenia projektu warunków, trudno jest zadość uczynić takowym żądaniom i prowadzić obszerną korespondencję, a dogodniejszym byłoby, gdyby osoby pragnące nabyć dobra rządowe w Królestwie Polskim, korzystając z obecnej chwili przygotowawczych czynności do tej sprzedaży, chciały utworzyć pomiędzy sobą spółki, dla łącznego przystąpienia do licytacji, gdy ta będzie ogłoszona. Własny interes nabywców wymaga tego; albowiem pojedynczej osobie, pragnącej umieścić swój kapitał, niepodobna ponosić kosztów na podróż do Królestwa w celu obejrzenia sprzedawanych dóbr i znajdowania się na licytacji. Przeciwnie zaś, znaczne spółki mogłyby skutecznie działać w tym interesie, mogłyby przysłać biegłych agentów, którzy po ogłoszeniu dalszych w tej mierze czynności przygotowawczych ze strony rządu i listu dóbr wystawionych na sprzedaż, mogliby przyjechać do Warszawy, powziąć potrzebne wiadomości, obejrzeć miejscowości i znajdować się na licytacji. Niezbędne na to wydatki, jakkolwiek znaczne dla pojedynczej osoby, nie będą wcale uciążliwe dla spółki, jako zaspakajane z ogólnej masy. Pożądaniem byłoby, aby właściciele ziemscy, kapitałisci pruscy nadbaltyckich gubernij, ruscy i tutejsi, przejęli się słuśnością powyższych uwag i postarali się z nich korzystać.

Anglia.

Morning Post z 3 t. m. obstaruje przy autentyczności ogłoszonych przez siebie depeszy i zamieszcza cały szereg dalszych dyplomatycznych dokumentów, które tutaj w treści, tak jak ją telegramy przyniosły, podajemy:

21 stycznia 1864 p. Bismark przesłał do p. Werthera depeszę telegraficzną w następujących słowach: „Holsztyńczy obwołają księcia Augustenburga, jak tylko wkroczą wojska związkowe. Król nie sądzi, aby potrzeba było przeszkadzać tej demonstracji.“

P. Werther donosi p. Bismarkowi 22 stycznia że p. Rechberg tego samego jest zdania.

23 stycznia p. Thun donosi z Petersburga p. Rechbergowi: „Wyłomczyłem księciu Górczakowowi spór wszczęty między Danią, Austrią i Prusami. Książę uważa, że dwóm mocarstwom niemieckim nie pozostaje nic innego, jak czynnie wystąpić. Rosya będzie sympatyczna dla Niemiec w tej sprawie. Gdyby Szwecya wypowiedziała wojnę, Rosya zgromadziłaby korpus wojska w Finlandyi.“

3 lutego pisze z Petersburga p. Röderm do p. Bismarka: „Książę Górczakow powiedział mi, że sprzymierzeniu przeciwieństw niebawem wszystkie trudności. Dodał, że zbrojny opór Danii uwalnia Prusy i Austrię od wszystkich dawniejszych zobowiązań. Książę przewiduje zawiązanie, gdyby Austrija i Prusy chciały ciągnąć korzyści ze swej zdobyczy. Rosya będzie sympatyczna dla Niemiec.“ Książę Górczakow dziękował następnie panu Röderm za pomoc, której mu użyły Prusy w sfluwieniu powstania polskiego. Rosya, rzekł on, dowiedzie, że nie cofa się przed żadnym poświęceniem, kiedy będzie potrzeba bić się za wspólny interes.

3 lutego hr. Apponyi donosi z Londynu hr. Rechbergowi, że stosownie do jego tajnych instrukcyj, powiedział lordowi Palmerstonowi, że Austrija postawiona między agitacją niemiecką a pragnieniem utrzymania pokoju, musiała przybrać postawę, któraby była w stanie zlokalizować wojnę i utrzymać pokój Europy. Lord Palmerston przyjął z radością oświadczenie, że Austrija uważa się za związaną traktatem londyńskim. Szlachetny lord mniema, że postawa mocarstw niemieckich, zamiast uspokoić agitację w Niemczech, wyda skutek przeciwny. Żałuje on, że Austrija i Prusy nie uczyniły formalnego oświadczenia, że w każdym razie szanować będą całość Danii. Lord Palmerston rzekł następnie, że Anglia przyjmie postawę, jaką jej wskaże jej interes.

W liście prywatnym pisanym do p. Bismarka, p. Manteuffel powiada, że hr. Rechberg i cesarz pochwalają zajęcie Jutlandyi. Cesarz jest szczególnie z ofiary uczynionej przez rząd pruski udzielenia mu pomocy w napadzie na Austrię. Cesarz pragnie bardzo przymierza Prus i Austrii. Pan Manteuffel wyłożył solidarność interesów trzech mocarstw w sprawie polskiej. Powiedział, że Rosya pragnie bardzo porozumienia się z Austrią. Cesarz odpowiedział, że przekonany jest o solidarności interesów trzech mocarstw, i że nie cofnie się przed żadnym poświęceniem, ażeby doprowadzić porozumienie się z Rosyą.

W liście prywatnym pisanym do ks. Metternicha 7 lutego z Wiednia, hr. Rechberg powiada, że mocarstwa niemieckie niepoprzedzą, po tylu poświęceniach, na przywróceniu stanu rzeczy istniejącego przed wojną. Zdobyte Sleszwiku

daje im pewne prawa. Nie powinny one zanadto liczyć na niewykonanie gróźb Anglii, ani na powstrzymanie Francji. Liczą one na pomoc Związku, gdy opuszczą traktat z r. 1852.

16 lutego ks. Górczakow pisze z Petersburga do p. Oubril posła rosyjskiego w Berlinie: „Rosya jest interesowana w utrzymaniu równowagi europejskiej, dla której całość Danii jest potrzebna. Rosya ma na Bałtyku interesa, nad któremi winien czuwać rząd cesarski. Rozbiór Danii mógłby poprowadzić do utworzenia państwa skandynawskiego, któremu Rosya jest przeciwna.“

Inna depesza (prywatna) ks. Górczakowa do p. Oubril, z datą 16 lutego, tłumaczy przesłanie poprzedniej urzędowej depeszy żądaniem ze strony Anglii, aby Rosya wspierała Danią przeciw Niemcom. Dla przekształcenia więc zbrojnej interwencji Anglii, interwencji która była prawdopodobną, posłał ks. Górczakow depeszę poprzedzającą, która udzielona została pofornie lordowi Napier. Prusy będą umiały ocenić to położenie i pobudki. Rosya w każdym wypadku wspierać będzie Prusy.

24 lutego hr. Rechberg pisze z Wiednia do p. Karolyi, iż przystaje na propozycję p. Bismarka, w której tenże przedstawia zajęcie Jutlandyi, jako nakazane względami strategicznymi.

1 marca p. Bismark pisze z Berlina do pana Bernstorffa: „Missya p. Manteuffla do Wiednia udała się. Pan Manteuffel wyłomczył potrzebę zajęcia Jutlandyi i przygotowania zupełnego porozumienia się między Austrią, Prusami i Rosyą. P. Manteuffel przyrzekł cesarzowi austriackiemu, że w razie napadu na jego posiadłości, może liczyć na pomoc Prus. Austrija zdecydowana jest pozostać w postawie odpornej we Włoszech, lecz ponieważ sprawa włoska musi być wkrótce rozstrzygnięta orężem, potrzeba było dać zapewnienie Austrii. Przymierze z Rosyą nie istnieje jeszcze. Sama tylko sprawa polska może doprowadzić do przymierza.“

10 marca p. Bismark pisze z Berlina do p. Röderm. „Pan Oubril na naradzie, którą miał z mną, tłumaczył mi; że trzy mocarstwa mają wspólny interes w sprawie polskiej, i że widzi potrzebę ogłoszenia stanu oblężenia w prowincyi poznańskiej. Odpowiedziałem, że podzielał sposób zapatrywania się Rosji na sprawę polską i że użyłem wpływu Prus w Wiedniu, dla porparcia żądania uczynionego przez Rosyę, aby Galicya ogłoszona została w stanie oblężenia. Prusy wspomagać zawsze będą Rosyę w tej sprawie; nie sądzą one aby zachodziła potrzeba ogłoszenia stanu oblężenia w Poznańskiem, ale zrobią to, jeżeli sobie Rosya tego życzy.“

Telegramy.

Londyn 6 lipca. Na wczorajszym posiedzeniu Izby wyższej odłożył lord Stratford de Redcliffe wczoraj zapowiedzianą swoją interpelację, co do depeszy pruskich. Schaffesbury interpelował z powodu zabijania szwedzkich ochotników przez Prusaków. Hr. Russel oświadczył iż nie o tem nie wie. (Dzienniki pruskie ogłosiły były, iż naczelnie dowodzący armią sprzymierzoną ks. Fryderyk Karol wydał rozkaz, ażeby walczący w szeregach duńskich nie żołnierze duńscy wzięci do niewoli, stawieni byli przed sąd wojenny P. R. W.). W Izbie niższej zapytuje się Montague, czy 400 Szwedów wyładowało na Alsen i czy rząd szwedzki wspiera Danię. Podsekretarz spraw zagranicznych Layard odpowiedział, iż nie o tem nie wie. Następnie ciągle się rozprawy nad wnioskiem Dizraeliego o wotum nieufności dla ministrów (Kto w tych rozprawach głos zabierał i że odcroczonemi na następne posiedzenie zostały, donosił już telegram w wczorajszym numerze zamieszczony P. R. W.).

Londyn 6 lipca. (Pr.) W kołach parlamentarnych obrachowują, iż ministeryum otrzyma większość 26 do 35 głosów przy głosowaniu względem wotum nieufności dla ministrów.

Kopenhaga 5 lipca. Ministeryum marynarki ogłosiło następujące doniesienie: W d. 2 t. m. przed południem, gdy okręty nasze „Tordenskjold“ i „Hekla“ stały na północ Rugii, przyplęły 5 pruskich łodzi kanonierskich i parowiec kołowy. O wpół do 12 rozpoczął się ogień, który trwał pół godziny, poczem ieprzyjacieli cofnęli się na zwykłe swoje stanowisko.

Berlin 6 lipca wieczór. (Pr.) Ks. Jan Glücksburgski odjechał dzisiaj do Karlsbadu, po dość żywej korespondencji tetegefnicznej z w. ks. oldenburgskim, który zapewne uda się także do Karlsbadu do króla pruskiego.

Drezno 6 lipca. Izba deputowanych przystąpiła dzisiaj do uchwały Izby panów 30 czerwca zapadłej, aby starać się u Rady Związkowej, iżby Związek niemiecki wziął udział w dalszem prowadzeniu wojny przeciwko Danii i aby szybko rozwiązano kwestyę o dziedzictwo w księstwach zaelbiańskich.

Bruksella 5 lipca wieczór. Izba deputowanych nie mogła dzisiaj obradować dla braku kompletu. Cała prawica nie przyszła na posiedzenie. Jutro dla uzupełnienia kompletu przyjdzie chory minister sprawiedliwości i dwóch również chorych członków lewicy, aby obrady mogły się dalej toczyć.

Londyn 6 lipca. Nadeszły tu wiadomości z Nowego Jorku z 25 czerwca. Według nich, dowódca unioistów jen. Grant posu-

wając się na całej linii znalazł separatystów wszędzie silnie oszańcowanych. Hancock był 22 czerwca odparty przy kolei żelaznej weldonńskiej i stracił 2500 ludzi w poległych, ranionych i jeńcach, lecz nazajutrz odzyskał stracone stanowisko. Jen. separatystowski Mosby dostał się na tyły korpusu jen. unioistów Huntera, a inny jen. unioistów Hooker miał być 15 czerwca pobity pod Marietta. Prezydent Lincoln odjechał z Nowego Jorku do głównej kwatery jen. Granta.

PRZEGŁĄD POLITYCZNY.

Trzy pytania zajmują głównie dzisiaj świat polityczny europejski: 1) jaki obrót weźmie dalej sprawa duńska? 2) jak daleko postąpiło święte przymierze i układy objawiane w dokumentach ogłaszanych co do tego przez *Morning Post* a zaprzeczanych zewsząd? 3) jaki rezultat będą miały rozprawy toczące się w parlamencie angielskim o wotum nieufności dla ministrów?

Co się tyczy ostatniego pytania mamy telegraficzne tylko wiadomości o dwudniowych już rozprawach w Izbie niższej, w poniedziałek i wtorek, a zdaje się, że daleko jeszcze im do końca. W Izbie wyższej jeszcze się nie rozpoczęła dyskusja nad podobnym wnioskiem o wotum nieufności dla ministrów. Zewsząd zapewniano, iż przy głosowaniu ministeryum otrzymają większość wprawdzie nie wielką; lecz w walkach parlamentarnych nie można być nigdy pewnym zwycięstwa tak jak i w walkach orężnych, (w danym razie większą jest jeszcze niepewność, bo niektórzy podejrzewają, że Palmerston radby zmienić postępowanie Anglii i za plecami swych pokojowych kolegów, mianowicie Russela i Gladstona pracuje może wraz z swymi stronnikami na wotum nieufności dla gabinetu i dla dotychczasowej polityki, by następnie inne ministeryum sformować.

Co do drugiego pytania, cały prawie świat we Francji i Anglii, jako widać z dzienników angielskich i francuskich, pewny jest odnowienia ścisłego przymierza między Rosyą, Prusami i Anglią. Twierdzą nawet, że w tym względzie rządy angielski i francuski poczyniły zapytanie w Wiedniu i Berlinie a niektórzy mniemają, że dla tego ogłoszone teraz w *Morning Post* akta, wprawdzie zaprzeczane a wskazujące postępek układów o odnowienie potrójnego przymierza, aby mieć powód do uczynienia tych urzędowych zapytań. Co do ogłoszonych aktów, *Morning Post* na wielostronne zaprzeczenia odpowiada ponownie twierdzeniem, iż są one autentyczne i nowy szereg ich ogłasza, który wyżej z zastrzeżeniem podajemy. Różne dzienniki a między niemi półurzędowe francuskie twierdzą, że chociażby o nowa aktu była nieautentyczna, to treść układu, o jakim one mówią, jest prawdziwą. Półurzędowa pruska *Nord. Allg. Ztg.* z 7 t. m. wojuje z *Gazetą Kolońską* obstarując za prawdziwością tych dokumentów, a w każdym razie twierdzącą, że fakt ścisłego przymierza trzech mocarstw wschodnich jest dokonanym. Organ p. Bismarka w odpowiedzi swej na twierdzenie *Morning Post*, którego stosunek z Palmerstonem podnosi, odpowiada: „niechaj *Post* wie, iż minister pruski nigdy nie kłamie.“ Argument ten nie wydał się widać dostatecznym dla dziennika palmerstonowskiego, który przy swem twierdzeniu pozostał.

Co się tyczy trzeciego pytania, t. j. dalszego obrotu wojny i sprawy duńskiej, wojna nie wiele postąpiła od czasu zdobycia Alsen i wiadomości z linii bojowej ograniczają się na doniesieniach o małych dwóch starciach a raczej rekonesansach morskich przy brzegach Rugii. Lecz osiąd dziś całą sprawę, jako już wszyscy zgodnie widzą, jest kwestya skandynawska i możebność usunięcia przez wybuch w Kopenhadze króla Chrystyana od tronu lub zmuszenia go do połączenia się z Szwecyą i Norwegią. Zdaje się, iż król duński ostatniego chwytając się środka, wysłał swego syna do Karlsbadu dla traktowania bezpośrednio z królem pruskim, na zasadzie owego projektu rosyjskiego, do którego przyjęcia skłonny był w ostatnich chwilach przed odnowieniem wojny, lecz który stanowczo odrzucony został przez rząd duński i całą narodową partyę. Lecz to traktowanie z Prusami i ten krok króla duńskiego może przyspieszyć wybuch w Kopenhadze, wybuch mogący pociągnąć za sobą wojnę europejską.

Dzienniki wiedeńskie z 7 t. m. mimo zaprzeczeń urzędowych i półurzędowych jakie doznały ogłoszone przez *Morning Post* dokumenta, mocno się niemi zajmują. Ministeryalny *Botschafter* w obszernym artykule wstępnym ubolewa nad tem, że Niemcy zanadto są niedołężni aby korzystać z przyjaznej dla nich konstelacji politycznej, i stara się dowiedzieć, że Związek niemiecki nie powinien pozwolić, aby Prusy załatwiły sprawę duńską po swojej myśli. Przypomina on, że tak Francya jak i Anglia chętnie wesprą Niemcy w polityce przeciwnej dążnościom zaborem

pruskim. Przygotowanie się Szwecyi do brania czynnego udziału w wojnie duńskiej, zwraca także na siebie uwagę dzienników wiedeńskich, a *Wanderer* obawia się, aby z „tego czarnego punktu na krańcu widnokręgu nie wysunęły się czarne chmury zakrywające całe niebo.“ Tenże dziennik potwierdza, że jedna eskadra duńska krąży już po morzu północnym i że oczekują wkrótce nowej potyczki morskiej. O wypłynięciu tej eskadry na morze północne już przed trzema dniami podaliśmy telegraficzne doniesienie.

Półurzędowe dzienniki francuskie zajmują się jeszcze głównie dokumentami ogłoszonymi w *Morning Post*. Urzędowy *Monitor* zachowuje w tej mierze zupełne milczenie; nagradzając to milczenie półurzędowe: *Constitutionnel* i *Pays*. *Constitutionnel* w artykule którego treść znamy dopiero z telegramów, powiada, że pominawszy publikacye *Morning-Post* i wywołane niemi zaprzeczenia, położenie dzisiejsze jest tego rodzaju, że zajmuje mocno umysły, i że należy roztrząsać je szczerze. Dążności reakcyjne przeciw ideom dzisiejszym są prawdopodobne, choć niepodobna jest koalicja. We Francji niemasz myśli zdobywczych ani rewolucyjnych, ale nie można powiedzieć, żeby wszędzie tak było. Czyż można powiedzieć, że wszelka ambicja obcą jest wojnie, która się świeżo na nowo rozpoczęła. Gdyby święte przymierze wskrzeszonym zostało, co nie jest rzeczą łatwą, niebezpieczeństwo zeń wypływające, jemu samemu by tylko zagrażało. Taka jest treść artykułu *Constitutionnel*, jeżeli ją nam dobrze przedstawił telegram. Dalej idzie *Pays* w artykule, który mamy przed sobą. Nie wspominając nic o publikacyach *Morning-Post*, przemawia jednak, jakoby w obec sytuacji, jaka z tych publikacji wynika. Mimo błędów dzisiejszego gabinetu angielskiego, godzi się z nim i chce być dlań pobłażliwym. Francya dla tego nie poparła energicznie Anglii w sprawie duńskiej, że nie chciała wywołać wojny europejskiej, któraby ją była dużo kosztowała. A Francya nie może robić takich ofiar, nie mając pewności sowitego wynagrodzenia. W skutek wojny, odkryłyby się sposoby do podobnego wynagrodzenia, — ale czyż Francya może ufać Anglii, że się nie cofnie w stanowczej chwili? Tej Anglii, która tylokrotnie ją zawiodła i opuściła?..... Artykuł *la France* w tym samym przedmiocie podamy jutro. — Cesarz Napoleon miał odjechać dziś, we czwartek, z Fontainebleau do Vichy.

Na posiedzeniu włoskiej Izby deputowanych w d. 4 t. m. p. Ratazzi przemawiał w imieniu opozycji. Różne porządki dziennego złożono na stole Izby. Głosowanie prawdopodobnie miało się odbyć nazajutrz, a spodziewano się znacznej większości po stronie ministeryum. — Rząd włoski niezupełnie zdaje się dowierzać zapewnieniom dzienników, że Garibaldi jedynie dla poratowania zdrowia przebywa w Ischii; jeden ze statków wojennych otrzymał rozkaz czuwania na wszelki wypadek około brzegów neapolitańskich.

Ostatnie telegramy „Wieku“

Berlin 7 lipca, wieczór. Dzisiaj rozpoczął się proces Polaków obwinionych o zdradę główną. Dziś właśnie ukonstytuował się trybunał, następnie odczytano nazwiska oskarżonych. Jutro ma być odczytany akt oskarżenia. (Wątpimy aby jutro skończyło się odczytanie tego aktu, mającego przeszło 500 stronnic w drukowanej księdze. P. R. W.) Sąd stosownie do wniosku obrońców, zapisał dwóch biegłych w języku polskim. *Nordd. allg. Ztg.* która wieczór wyszła z datą jutrzejszą, oświadcza, iż także nowa serya depesz ogłoszonych w *Morning Post* jest zupełnie zmyślona (*Morning Post* jak wiadomo, ponowił mimo zaprzeczeń swoje twierdzenie, iż ogłaszane przez niego depesze i dokumenta są wiarogodne i prawdziwe; a co do sporu między temi dwoma dziennikami, patrz wyżej „Przegląd.“ P. R. W.). — *Zeidlersche Correspondenz* pisze, że w tutejszych dobrze zwykle zawiadomionych kołach nie nie wiedzą o odwołaniu się króla duńskiego do pośrednictwa cesarza Napoleona.

Wiedeń 7 lipca, wieczór. Kurs giełdy wieczornej: Akcje kredytu 193—20; akcje kolei galicyjskiej 259—25; akcje kolei rządowej 186; pożyczka z 1860 roku 97—20; pożyczka z 1864 roku 93—10. Paryż 7 lipca, popołudniu. Renta 66—05.

Kronika miejscowa i zagraniczna.

Kraków 7 lipca. Woda na Wiśle, która w ostatnich dniach ciągle prosiwie deszczu, podniosła się była aż do 9 stóp nad stan normalny, opadła już dziś z rana na 7 stóp.

— Dnia 1 t. m. wydanym został pierwszy numer *Nowin ze Świata*, po trzemesięcznym ich zawieszeniu. Zawieszona na 3 miesiące *Kronika*, której czas zawieszenia także już upłynął, niewiadomo czy nadal wychodzić będzie. — *Presse* z 6go t. m. pisze: Wczorajszym pociągiem

kolei żelaznej północnej przywieziono tutaj 9 powstańców polskich pod eskortą wojskową, zaprowadzono ich na noc do policyjnego domu przy Sternengasse, a dziś rano wyprowadzono na miejsce przeznaczenia koleją południową.

— Dnia 5 t. m. zmarł w Siedlcach w Czechach znany powieściopisarz czeski Prokop Chocholousek. Urodził się on r. 1819. Nauki gimnazjalne ukończył w Pradze, udał się w podróż do Włoch, Dalmacji i Czarnogóry. Po powrocie do Pragi oddał się zupełnie i wyłącznie literaturze, chociaż z początku zaczął się uczyć chirurgii. Od r. 1848 rozpoczął swój zawód dziennikarski. Najpierw był współpracownikiem przy dzienniku *Vecerny list*, a później pisywał do różnych pism politycznych i literackich, jako to do *Constitutionnelle allgemeine Zeitung aus Bohmen*, do *Cas'u i Hlasu*, którego był współpracownikiem aż do śmierci. S. p. Chocholousek był przeważnie pisarzem beletrystycznym. Najpierwszą jego powiastką jest *Wanda*; w r. 1842 wydał powieść dwutomową p. t. *Templarszy* w Czechach. W piśmie literackim *Kuwiaty* zamieszczał mnóstwo powiastek; z większych jego utworów są następujące: *Irina*, *Privat*, *kmieć staro-praski* w 2 tomach, *Dwie królowe* powieść w 2 tomach, *Hrad* (gród) w 2 tomach i *Cola di Rienzi* w 3 tomach. Biblioteka czeska wydawała staraniem K. Jerabka, ogłosiła także niemało utworów Chocholousek.

— W Poznaniu wychodzi tygodnik rolniczo-przemysłowy *Ziemiań*, odznaczający się doborem artykułów. W d. 2 t. m. wyszedł tego tygodnika Nr. 27 i zawiera następujące artykuły: Wybór utrzymania i rozmnażania krów dojnych, O znaczeniu jakie ma woda w życiu roślin, Dr. Szeniec, Pracownia rolniczo-chemiczna, 115 Panu K. w Wieszczycynie w powiecie śremskim. Narzędzia rolnicze: Młockarnie ręczne i najnowsze ich ulepszenia.

— Donieśliśmy przed kilku dniami o wylewie wód, które zatopiły część Bukaresztu; korespondent z tego miasta do *Pressy* tak opisuje tę powódź w liście z 27 t. m.: „Nieszczęście, którem miasto nasze od trzech dni nawiedzonym zostaje, nie da się słowami dokładnie opisać. Pięta część miasta stoi pod wodą. Kilka tysięcy mieszkańców utraciło całe swoje mienie, i stało się żebrakami. 25go t. m. o godzinie 2 nastąpiło silne wstrząśnienie ziemi, i w pół godziny potem rzeka Dymbowica płynąca przez środek naszego miasta, przerwała tamy, i rozlała się w tak gwałtownym pędzie po ulicach i po domach, że ludzie zaledwie życie ocalić mogli, a zwierzęta, składy towarów i t. p. musieli zostawić na pastwę

szalejącego żywiołu. W niżej położonych częściach miastach woda sięga do szczytów domów, i do chwili, w której list ten do was piszę, opadła bardzo nieznacznie. Krótko mówiąc, jest to powódź, jakiej ludzie od niepamiętnych czasów nie widzieli. Pozbawieni przytulku znaleźli gościnne przyjęcie u tych współmieszkańców, których oszczędziła powódź, a rada gminna wraz z ministerstwami spraw wewnętrznych i oświecenia, urządziła obdzielenie chlebem, mięsem i winem. Pierwszy minister rozesał okólnik do wszystkich prefektur, wzywając ich do rozpoczęcia natychmiastowych subskrypcji dla dotkniętych powodzią. „Miasto Bukareszt, wyraża się ów okólnik, jako też wiele innych miast i wsi Wołoszczyzny, stały się i są jeszcze łupem straszliwej powodzi. Całe przedmieścia, całe wsie stoją jeszcze pod wodą. Wielu z naszych mieszkańców utraciło życie, większa część jednak straciła schronienie i całe swoje mienie.“

— W okolicy Payerbach i Reichenau w Czechach 2 t. m. spadł tak duży śnieg, że wszystkie góry zostały nim pokryte.

— *Wiener Lloyd* zamieszcza doniesienie o powodziach na Węgrzech. Przybywający wprost z Aradu opowiadają, iż wezbranie rzeki Maros w obrebie tego miasta, i w pobliskiej okolicy zrzuciło wielkie spustoszenia. Cała dolina Aradu zalana. Od 26 lat nie przypominają sobie aby woda doszła do takiej wysokości, i wówczas nawet t. j. w r. 1838 wody Maros'u nie dosięgły tego punktu, co teraz. Szczęście, że powódź trwała krótko, wody szybko opadają, przez co zniszczenia są mniejsze. Natomiast spustoszenia zrzuciły powodzią w Siedmiogrodzie jeszcze są większe, i czuć się tam daje wielka potrzeba szybkiej pomocy.

— W Kecskemecie odebrała sobie życie 50 czerwca 17letnia dziewczyna z powodu niewiary swego kochanka. W chwili, gdy pociąg nadbiegał, rzuciła się na szyny kolei żelaznej, i ciało jej rozszarpało zostało.

— Dnia 16 z. m. powiesiła się w Muzyłowicach w obwodzie przemyskim żona tamtejszego włościanina Fawronia Hadupiak. — Ze śledztwa okazało się, że przyczyną tego samobójstwa była słabość umysłowa.

— Dnia 6go lipca był stan atmosfery bardzo zmienny, kilkakrotnie deszcz, po południu wicher chwilowy, wieczorem samą burza od południowo-zachodu z deszczem, a czasami zupełna pogoda, osobliwie po południu, wiatr przeważnie zachodni, zbaczający ku południu, zmiennej nocy, najwyższa temperatura + 15°C, najniższa + 8°C, wysokość barometru o godzinie 2giej po poł-

dniu 528^{mm}.12, o 10tej wieczór 528^{mm}.21, o 6tej rano 7go 528^{mm}.64, temperatura powietrza o tej samej godzinie 7go + 8°C, 6 R.

GOSPODARSTWO, PRZEMYSŁ I HANDEL.

Lwów 4 lipca. Na naszym dzisiejszym targu było 536 wołów, a mianowicie: z Bóbrki 5 stada po 19, 81 i 46 sz., z Rozdołu 2 stada po 14 i 36 sz., z Bołszowic 26 sz., z Żółkwi 2 stada po 15 i 39 sz., z Kamionki 50 sz., z Karnie 32 sz., z Husiatyna 42 sz., z Hoczowa 24 sz., z Mszana 26 sz., z Dawidowa 64 sz., z Korolówki 42 sz.; z tego sprzedano 305 sz. i płacono za wołu ważącego 300 fnt. mięsa i 36 fnt. łożu 52 zł. 10 c., a za wołu ważącego 380 fnt. mięsa i 80 fnt. łożu 95 zł.

(Stan zarazy bydła we wschodniej części Galicji.) *Gazeta Lwowska* donosi, że w pierwszej połowie czerwca r. b. zgasiła zaraza bydła rogatego w lwowskim okręgu administracyjnym w 9 miejscach, mianowicie: w Chmielowie w obwodzie złoczowskim, w Pikułowicach i Starym Jaryczowie w lwowskim, w Bukaczowcach w stryjskim, w Tarnopolu, Proniatynie i Czernichowcach w tarnopolskim, w Trybuchowcach i Horodnicy w czortkowskim obwodzie; natomiast wybuchła zaraza na nowo w 9ciu innych miejscach, mianowicie: w Wołowie, Jastrzębicy, Zawoni, Sulimowie, Udnowie, Wielkich Mostach w obwodzie żółkiewskim, i Szlachcińcach, Iwaszkowicach i Oprylowcach w obwodzie tarnopolskim. Jest zatem jeszcze 14 miejsc dotkniętych zarazą, ale tylko w 7miu znajduje się jeszcze 55 sztuk chorego bydła, gdy tymczasem w drugich 7 miejscach, gdzie trwa dotąd jeszcze peryod

obserwacyjny, nie ma już ani jednej sztuki zarazzonego bydła.

Wiedeń 5 lipca. Spirytus. Przy małym odbycie handel spirytusem jest bardzo wolny. Spirytus ziemniaczany płacony jest po 47 i pół cent. Z powodu że w posiadłościach rosyjskich spadły bardzo ceny spirytusu, dostawy jego z tamtąd czynią wielką konkurencją w Hamburgu spirytusowi pruskiemu i niemieckiemu. Utrzymują, że rosyjscy kupcy zamierzają teraz na wielki rozmiar handel wywozowy spirytusem.

Wiedeń 4 lipca. (Targ na woły.) Na dzisiejszym targu znajdowało się 541 węgierskich wołów, 2467 galicyjskich, a 341 krajowych. Z tego sprzedano rzeźnikom wiedeńskim 1767, rzeźnikom na prowincję 1329, a nie sprzedano tylko 240 sztuk. Waga szacunkowa sztuki bydła od 520 do 700 fnt. Cena sztuki 130—177 złr. w. a. Centnar wiedeński od 24—26 złr. w. a.

Wrocław 5 lipca. Dzisiejszy targ zbożowy z powodu bardzo małego dowozu był prawie zupełnie bez ruchu. Płacono:

Pszonicy białej szefel	od 57 do 69 sgr.
Żyta „ żółtej „	53 do 64 „
„ „ „	40 do 45 „
Jęczmienia „	32 do 38 „
Owsa „	29 do 31 „
Grochu „	44 do 54 „

Ceny nasienia konicyny podobnie jak na poprzedzających targach, nominalne tylko, od 9 do 15! talara za centnar konicyny czerwonej.

Redaktor odpowiedzialny i wydawca,
FELIKS WASILEWSKI.

INSERATY.

LOKOMOBILIA

o sile 6—8 i 8—10 koni

tudzież nowo konstruowane

PRZENOŚNE MACHINY PAROWE

o sile 2—3 i 3—4 koni, któremi nawet w najszczuplejszych miejscach nawracać można, szczególnie dogodne przy małych fabrykach i zakładach, są gotowe na składzie i każdego czasu do nabycia po najumiarkowańszych cenach u

Baeche & Co.,

Maschinenfabrik, Landstrasse, Wassergasse

(alt Erdberg d'Orsaygasse).

(97-2-10)

ZMIANA LOKALU.

KAROL HESS

przenosi swoją wyrobnia bursztynów i innych towarów tokarskich dotąd w Grodzkiej ulicy w domu W. Kozubowskiej zostającą, do domu W. Treutlera w synek naprzeciw kościoła św. Wojciecha i poleca się nadal Szanownej Publiczności.

(100-1-3)

Koldry wełniane i Koce

sztuka złr. 2-50, 3, 4, 5, 6 do 10.

CHUSTKI PŁÓCIENNE

pół tuzina złr. 1, 1-25, 1-50, do 4 są do nabycia w handlu

F. GUMPOWICZA w Krakowie

(86-7)

przy ulicy Grodzkiej pod L. 85.

100 Procent

czystego zysku!

Wcałym świecie znany prawdziwy francuski

Liqueur de la grande Chartreuse,

któren z powodu swojej wygórowanej ceny do 5 fl. nie mógł się rozpowszechnić, można teraz w wielkim składzie tylko po cenie od 2 fl. 50 c. w. a. jako też prawdziwy szwajcarski Absynt zamiast 2 fl. 40 c. po 2 fl. 20 c. i w oryginalnych fiaskach nabyć w fabryce Likierów Leopolda Fried, Wien, Stadt, Riemergasse Nr. 14. Przy odbiorze 10 fiasek opakowanie bezpłatne. (6)

(94)

Zarząd Zakładu Zdrojowego w Szczawnicy

(3—14)

poleca szanownej Publiczności, szczególnie PP. właścicielom aptek i handlowi materyalnemu jako nową zdobycz balneoterapeutyczną

Pastyłki szczawnickie tudzież sól wylugowaną zawierającą podstawę źródła Magdaleny,

któreto wyroby chemiczne na posiedzeniu komisji balneologicznej c. k. Towarzystwa naukowego w Krakowie za zbawienne uznane zostały.

Wedle zdanienia znakomych lekarzy *Pastyłki szczawnickie* skutkują głównie: w przypadkach niestrawności z przepelnienia żołądka, w zgadze i paleniu w dolku podsercowym, przeciagłym nieżyciu żołądka (zaplegmieniu), w osłabieniu tegoż z odcieniem i zatkaniem trzew, w cierpieniach dnawych i gośćcowych, kamkach żółciowych i nerkowych, w skrofutach z obrzmieniem gruczołów. Sól szczawnicka we wszystkich przypadkach, gdzie wody ze źródła Magdaleny używają się, jako dodatek bardzo skuteczny do kąpiei, tudzież wewnętrznie w zatkaniu trzew łajnistem.

Pudełko zawierające 64 Pastyłek 7miu łutów wagi wied. kosztuje na miejscu Szczawnicy 65 kr. w. a. Flakony mieszczące w sobie 1 funt wagi wied. soli z źródła Magdaleny 2 złr. flakony pół funt. 1 złr. w. a.

Pociągi osobowe na kolejach żelaznych.

Odchodzą:

z Krakowa do Wiednia o 7 rano; 3.50 po poł. — do Warszawy o 5.50 po poł. — do Wrocławia 8 rano — do Ostrawy (przez Bogumina, Oderberg) do Prus 8 rano — do Lwowa 10.50 rano, 8.50 wieczór — do Wieliczki 11 rano. z Wiednia do Krakowa 7.15 rano; 8.30 wieczór. z Ostrawy do Krakowa 11 rano. z Granicy do Szczawnicy 6.30 rano 11.27 przed poł.; 2.15 po poł. z Szczawnicy do Granicy 11.16 przed poł.; 2.26 po poł.; 7.56 wieczór. z Lwowa do Krakowa 5.10 rano; 5.20 wieczór.

Przychodzą:

do Krakowa z Wiednia 9.45 rano; 7.45 wieczór — z Wrocławia i Warszawy o godz. 9.45 rano; — z Ostrawy (przez Bogumina, Oderberg) do Prus 5.27 wieczór — z Lwowa 2.54 po poł.; 6.15 rano; z Wieliczki 6.20 wieczór. do Lwowa z Krakowa 8.55 rano wieczór 6.40.

Kurs papierów i pieniędzy.				Kursy zagraniczne (3-miesięczne)				Wycena 6 lipca.				Pociągi osobowe na kolejach żelaznych.			
Krajowy 7 lipca.				Losy ks. Palfy				Cesars. korony				Pożyczka nar. b. kup.			
Monety.				" ks. Klary				" pół korony				Akc. kol. gal. b. kup.			
100 złr. sr. w. a.	złr.	115 3/4	114 3/4	" hr. St. Genois				" dukaty na waga				Warszawa 5 lipca.			
100 rub. bil. bank.	złr.	154 1/2	156 1/2	" miasta Budy				" obrożek				Półimperyjał rubli			
" sr. obr. na bil. rub.	złr.	112	114	" ks. Windischgr.				Napoleondory				Obliży skarbowe			
" talarów prus.	złr.	171 1/2	175 1/2	" hr. Waldstein				Suwereny				Listy zast. III okr.			
1 duk. waz. a. lub hol.	złr.	5 45	5 55	" hr. Keglevich				Fryderyki				kupon			
1 duk. waz. a. lub hol.	złr.	9 40	9 55	Akcje bank. i przem.				Luidory				Akcje kolei żel.			
1 półimperyjał wazny	złr.	9 40	9 55	Banku narod. austr.				Suwereny angielskie				warsz.-wiedeń.			
1 napoleondor	złr.	9 18	9 51	Zakładu Kredytowego				Imperyjały rosyjskie				Akcje kolei żel.			
Papieru publ. procent.				Kolei półn. Ferdynan.				Srebro				warsz.-bydg.			
100 w list. za gal. n. b. k.	złr.	74 1/2	75 1/2	" rządowej fr.-a.				Talary związkowe				Wrocław 6 lipca.			
100 w list. za gal. st. b. k.	złr.	78	79	" galicyjskiej				Pruskie bilety kas.				Banknoty austriack.			
100 ob. ind. krak. z b. k.	złr.	75 1/2	76 1/2	Kursy zagraniczne (3-miesięczne)				Dukat holenderski				Polskie bilety bank.			
100 ob. po. na. au. z 1854	złr.	80 1/2	81 1/2	Amster. 100 złh.				" austriacki				Listy zastawne			
1 duk. waz. a. lub hol.	złr.	9 40	9 55	Zakład 100 zł. nr.				Półimperyjał rosyjski				Poznań. List. zast. 4%			
1 duk. waz. a. lub hol.	złr.	9 40	9 55	Berlin 100 tal.				Rubel srebr. rosyjski				Obliży kolei krak.-szl.			
1 duk. waz. a. lub hol.	złr.	9 40	9 55	Frank. n. M. 100				Talar pruski				Paryż 6 lipca.			
1 duk. waz. a. lub hol.	złr.	9 40	9 55	Hamb. 100 mark.				Listy gal. b. kup. w. a.				Renta			
1 duk. waz. a. lub hol.	złr.	9 40	9 55	Lipsk 100 talar.				" " " m. k.				Londyn 5 lipca.			
1 duk. waz. a. lub hol.	złr.	9 40	9 55	Londyn 100 funt.				Obliży indemn. b. kup.				Konsule			
1 duk. waz. a. lub hol.	złr.	9 40	9 55	Paryż 100 frank.											

Nakładem Ign. Lipczyńskiego i S. Samelona.

W drukarni Franciszka Ksawerego Pobudkiewicza.